

Vec C-673/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

13. november 2023

Vnútroštátny súd:

Gerechthof Amsterdam

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

19. september 2023

Odvolaťky:

Smurfit Kappa Europe BV

Smurfit International BV

Smurfit Kappa Italia SpA

DS Smith Italy BV

DS Smith plc

DS Smith Packaging Italia SpA

DS Smith Holding Italia SpA

Toscana Ondulati SpA

Odporkyne v odvolacom konaní:

Unilever Europe BV

Unilever Supply Chain Company AG

Unilever Italy Holdings Srl

Predmet konania vo veci samej

Odvolanie proti rozsudku Rechtbank Amsterdam [Okresný súd Amsterdam, Holandsko; ďalej aj ako „Rechtbank (okresný súd)“], ktorým tento súd rozhodol, že má právomoc rozhodnúť o žalobách proti účastníkom konania so sídlom v Holandsku vo veci, v ktorej ide o škodu spôsobenú kartelom.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 8 bodu 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Brusel Ia“)

Prejudiciálne otázky

Otázka 1a

Existuje úzka súvislosť v zmysle článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia medzi

i) žalobou proti hlavnému žalovanému, ktorý nie je adresátom kartelového rozhodnutia vnútroštátneho orgánu pre hospodársku súťaž, ale ako subjekt, o ktorom sa tvrdí, že patrí k podniku v zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže (ďalej len „podnik“), je považovaný za zodpovedný za porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie vo vzostupnej línii, na jednej strane a

ii) na druhej strane žalobou proti

A. vedľajšiemu žalovanému, ktorý je adresátom tohto rozhodnutia, a/alebo

B. vedľajšiemu žalovanému, ktorý nie je adresátom rozhodnutia a o ktorom sa tvrdí, že ako právny subjekt patrí k podniku, ktorý je podľa rozhodnutia z verejnoprávneho hľadiska považovaný za zodpovedný za porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie?

Je v tejto súvislosti relevantné:

a) či hlavný žalovaný, ktorý je považovaný za zodpovedného vo vzostupnej línii, v období trvania kartelu len vlastnil a spravoval podiely,

b) – v prípade kladnej odpovede na otázku 4a –, či sa hlavný žalovaný, ktorý je považovaný za zodpovedného vo vzostupnej línii, podieľal na výrobe, uvádzaní na trh, predaji a/alebo dodávaní výrobkov, na ktoré sa vzťahoval kartel, a/alebo na poskytovaní služieb, na ktoré sa vzťahoval kartel,

c) či hlavný žalovaný má alebo nemá sídlo v členskom štáte, v ktorom vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž konštatoval (len) porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie na vnútroštátnom trhu,

d) či je vedľajší žalovaný, ktorý je adresátom rozhodnutia, v tomto rozhodnutí klasifikovaný ako

i) skutočný účastník kartelu v tom zmysle, že sa skutočne podieľal na jednej alebo viacerých konštatovaných dohodách, ktoré sú v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, a/alebo na vzájomne zosúladených postupoch, alebo

ii) právny subjekt, ktorý patrí k podniku, ktorý bol z verejnoprávneho hľadiska považovaný za zodpovedný za porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie,

e) či vedľajší žalovaný, ktorý nie je adresátom rozhodnutia, skutočne vyrábal, uvádzal na trh, predával a/alebo dodával výrobky, na ktoré sa vzťahoval kartel, a/alebo skutočne poskytoval služby, na ktoré sa vzťahoval kartel,

f) či hlavný žalovaný a vedľajší žalovaný patria alebo nepatria k tomu istému podniku,

g) žalobcovia priamo alebo nepriamo nakupovali výrobky od hlavného žalovaného a/alebo vedľajšieho žalovaného a/alebo priamo alebo nepriamo od nich odoberali služby?

Otázka 1b

Je pre zodpovedanie otázky 1a dôležité, či je alebo nie je predvídateľné, že dotknutý vedľajší žalovaný bude žalovaný na súde príslušnom podľa sídla hlavného žalovaného? Ak áno, je táto predvídateľnosť samostatným kritériom pri uplatňovaní článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia? Je vzhľadom na rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), v zásade daná? Do akej miery okolnosti uvedené v otázke 1a [písm. a) až g)] v prejednávanej veci spôsobujú, že je predvídateľné, že vedľajší žalovaný bude žalovaný na súde príslušnom podľa sídla hlavného žalovaného?

Otázka 2

Má sa pri konštatovaní právomoci zohľadniť aj prípadná úspešnosť žaloby proti hlavnému žalovanému? Ak áno, postačuje pri tomto posúdení, že *a priori* nemožno vylúčiť, že žaloba bude úspešná?

Otázka 3

Musí alebo môže sa v (občianskoprávných) veciach týkajúcich sa škody spôsobenej kartelom uplatniť domnienka týkajúca sa určitého vplyvu (sankcionovaných) materských spoločností na hospodársku činnosť dcérskych spoločností, ktorá je uznaná v práve hospodárskej súťaže („domnienka Akzo“)?

Otázka 4a

Môžu byť pri uplatnení článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia rôzni žalovaní so sídlom v tom istom členskom štáte (spolu) hlavným žalovaným?

Otázka 4b

Určuje článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia priamo a bezprostredne miestne príslušný súd, pričom sa uplatní namiesto vnútroštátneho práva?

Otázka 4c

V prípade zápornej odpovede na otázku 4a – takže hlavným žalovaným môže byť len jeden žalovaný – a kladnej odpovede na otázku 4b – takže článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia bezprostredne určuje miestne príslušný súd, pričom sa uplatní namiesto vnútroštátneho práva,

existuje pri uplatnení článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia priestor na postúpenie veci v rámci jedného členského štátu súdu v tom istom členskom štáte, v obvode ktorého má sídlo žalovaný?

Uvádzané právne predpisy Únie

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), článok 101

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1, článok 7 body 1 až 3, článok 8 bod 1, článok 11 ods. 1 písm. b)

Uvádzané vnútroštátne predpisy

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Občiansky súdny poriadok, ďalej len „Rv“), § 107, § 110 ods. 1 a 3, § 209, § 612

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Táto vec sa týka určenia spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti [žalovaných a] odvolateľiek za škodu, ktorá bola spôsobená dvoma samostatnými porušeniami článku 101 ZFEÚ, ktoré boli konštatované v rozhodnutí talianskeho orgánu pre hospodársku súťaž (ďalej len „AGCM“) zo 17. júla 2019 (ďalej len „rozhodnutie“). Predmetom rozhodnutia je kartel v odvetví kartónových dosiek v období od 2. februára 2004 do 30. marca 2017, v rámci ktorého dochádzalo k manipulácii predajných cien vlnitej lepenky a iné podniky boli navádzané na účasť na porušení. Rozhodnutie sa navyše vzťahuje na kartel v odvetví obalov v období od 7. septembra 2005 do 30. marca 2017, ktorý sa týkal dohody medzi najdôležitejšími výrobcami kartónových obalov s cieľom skresliť hospodársku

súťaž (ďalej spolu len ako „kartely“). Podľa rozhodnutia mal kartel v odvetví obalov podpornú funkciu vo vzťahu ku kartelu v odvetví kartónových dosiek.

- 2 V rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania boli obe veci spojené. Prvé tri [žalované a] odvolateľky (prvé konanie) sa označujú spolu ako SK a i. a jednotlivito ako SK Europe, SK International a SK Italia. Ďalších päť [žalovaných a] odvolateľiek (druhé konanie) sa označuje spolu ako DS a i. a jednotlivito ako DS Italy, DS Plc, DS Packaging, DS Holding a Toscana. [Žalobkyne a] odporkyne v odvolacom konaní sa v oboch konaniach označujú spolu ako Unilever a i. a jednotlivito ako Unilever Europe, Unilever Supply Chain a Unilever Italy. SK Europe má sídlo v Naardene (Holandsko), SK International má sídlo v Amsterdame (Holandsko) a DS Italy má sídlo v Rijswijk (Holandsko). Ostatné [žalované a] odvolateľky majú sídlo mimo Holandska.
- 3 Unilever Europe je od roku 2017 primárne zodpovedná za nákup surovín a obalového materiálu pre európske závody spoločnosti Unilever, vrátane závodov v Taliansku. Predtým bola za to zodpovedná Unilever Supply Chain Company. Na začiatku obdobia trvania kartelov koncern Unilever tiež nakupoval obaly z vlnitej lepenky na miestnom trhu prostredníctvom právnych nástupcov spoločnosti Unilever Italy.
- 4 Unilever a i. navrhujú určiť, že SK a i. a DS a i. sú voči nim na základe nedovoleného konania z dôvodu ich účasti na karteloch spoločne a nerozdielne zodpovedné. Navyše navrhujú rozhodnúť, že SK a i. a DS a i. sú spoločne a nerozdielne povinné zaplatiť náhradu škody, ktorej výška sa má určiť v samostatnom následnom konaní. Unilever a i. tvrdia, že SK a i. a DS a i. zodpovedali za predmetnú škodu ako právne subjekty, ktoré patrili k podnikom v zmysle práva hospodárskej súťaže, ktoré sa dopustili porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie, ktoré bolo konštatované v rozhodnutí.
- 5 SK a i. patria ku koncernu SK, ktorý pôsobí v odvetví obalových materiálov z papiera a kartónu. Hlavným vlastníkom podielov v koncerne SK je spoločnosť Smurfit Kappa Group PLC so sídlom v Dubline (Írsko), ktorá nie je účastníkom tohto konania. SK International je (sprostredkujúcou) holdingovou spoločnosťou pre celosvetové aktivity koncernu SK. Je stopercentnou materskou spoločnosťou spoločnosti SK Europe, ktorá je (sprostredkujúcou) holdingovou spoločnosťou pre európske aktivity koncernu SK. SK Europe je od zlúčenia spoločnosti SK Italia Holdings S.p.A so spoločnosťou SK Italia v roku 2018 stopercentnou materskou spoločnosťou talianskej prevádzkovej spoločnosti SK Italia, ktorá pôsobí v oblasti výroby kartónových dosiek a obalového materiálu z kartónu a obchodu s nimi v Taliansku a má v Taliansku tri továrne.
- 6 DS a i. patria ku koncernu DS, ktorý pôsobí v oblasti výroby a predaja vlnitej kartonáže, ako aj dosiek a obalov z vlnitej lepenky. DS PLC je hlavným vlastníkom podielov v koncerne DS. DS Holding a DS Italy sú holdingové spoločnosti. DS Italy vlastní 92 % podielov v spoločnosti Toscana. Toscana pôsobí v oblasti výroby vlnitej lepenky a obalov z vlnitej lepenky a má dve

továrne v Taliansku. DS Packaging v roku 2012 prevzala spoločnosť SCA Packaging Italia S.p.A. a pôsobí v oblasti výroby a predaja dosiek a obalov z vlnitej lepenky.

- 7 SK Italia, DS Holding a Toscana sú adresátmi rozhodnutia. V rozhodnutí sa konštatovalo, že SK Italia a Toscana sa podieľali na karteloch. DS Holding bola v rozhodnutí považovaná za zodpovednú ako (nepriama) materská spoločnosť vo vzostupnej línii. Ostatné žalované [a odvolateľky] nie sú adresátmi rozhodnutia.
- 8 Rechtbank (okresný súd) v napadnutom rozsudku rozhodol, že má právomoc rozhodnúť o žalobách proti žalovaným so sídlom mimo Holandska. Podľa názoru Rechtbank (okresný súd) sú žaloby proti holandským žalovaným a zahraničným žalovaným navzájom tak súvisiace, že na to, aby sa predišlo nezlučiteľným rozsudkom, je potrebné, aby o nich rozhodol ten istý súd. SK a i. a DS a i. podali odvolanie proti tomuto rozhodnutiu.
- 9 Právomoc súdu je podľa holandského práva nevyhnutnou procesnou podmienkou, a preto sa skúma *ex officio* aj v odvolacom konaní. Medzinárodnú právomoc Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) navyše spochybnili žalovaní so sídlom mimo Holandska v rámci incidenčného návrhu. Účastníci konania doteraz diskutovali len o právomoci Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) rozhodnúť o žalobách proti žalovaným so sídlom mimo Holandska.
- 10 Miestna príslušnosť, t. j. otázka, ktorý súd (rovnakého stupňa) v Holandsku je príslušný rozhodnúť o žalobe, nie je nevyhnutnou procesnou podmienkou. V zásade sa určuje podľa sídla žalovaného. Spomedzi holandských žalovaných má len SK International sídlo v súdnom obvode Amsterdam. Rechtbank (okresný súd) rozhodol, že je miestne príslušný na základe § 107 Rv. V tomto ustanovení sa uvádza, že ak je súd príslušný vo vzťahu k jednému zo spoločne žalovaných, je príslušný aj vo vzťahu k ostatným žalovaným, pokiaľ medzi žalobami proti jednotlivým žalovaným existuje taká súvislosť, že vzhľadom na dôvody efektívnosti je opodstatnené prejednať ich spoločne. Dotknutí žalovaní so sídlom v Holandsku navyše nespochybnili miestnu príslušnosť Rechtbank (okresný súd). Proti rozhodnutiu o miestnej príslušnosti nie je prípustný opravný prostriedok (§ 110 ods. 3 Rv). Gerechtshof [odvolací súd, Holandsko; ďalej len „Gerechtshof (odvolací súd)“] musí podľa holandského procesného práva preto vychádzať z toho, že Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) je miestne príslušný vo vzťahu ku všetkým žalovaným so sídlom v Holandsku.
- 11 Na to, aby sa vyhovel žalobám vo veci samej, je v prvom rade potrebné, aby sa konštatovala zodpovednosť všetkých žalovaných, ktorej sa dovolávajú Unilever a i. Unilever a i. sa domáhajú, aby sa škoda určila v konaní o určení škody (§ 612 Rv). To je samostatné následné konanie, ktoré je podľa holandského práva obvyklé, no nie povinné. Na to, aby sa vec presunula do konania o určení škody postúpením veci inému súdu s cieľom určiť škodu v tomto následnom konaní, postačuje, aby bolo možné predpokladať, že Unilever a i. utrpeli škodu.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 12 Výkladové otázky súvisia so špecifickým typom vecí, ktorá je vecou, v ktorej ide o škodu spôsobenú kartelom v dôsledku porušení zákazu kartelov stanoveného v práve Únie na talianskom trhu, ktoré konštatoval AGCM. Niektoré z položených otázok sú relevantné aj v iných veciach týkajúcich sa škody spôsobenej kartelom, ktoré sa prejednávajú v Holandsku, napríklad v inej veci týkajúcej sa škody spôsobenej kartelom, v ktorej Gerechtshof (odvolací súd) dnes kladie čiastočne rovnaké otázky, a vo veci, v ktorej Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko) položil otázky 26. júna 2023 (C-393/23, Athenian Brewery a Heineken).

Otázky 1a a 1b

- 13 Gerechtshof (odvolací súd) je v tejto veci konfrontovaný s rôznymi názormi na otázku, či existuje alebo môže existovať úzka súvislosť v zmysle článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia medzi žalobou proti spoločnosti SK International a/alebo ostatným žalovaným so sídlom v Holandsku na jednej strane a každou jednotlivou žalobou proti zahraničným žalovaným na druhej strane a či je dôležité, že dotknutá žalovaná môže predvídať, že bude žalovaná na Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam), ktorý je príslušný podľa sídla hlavného žalovaného, spoločnosti SK International.
- 14 Podľa jedného názoru, ktorý zastávajú Unilever a i., vyplýva existencia tejto úzkej súvislosti zo skutočnosti, že žaloba proti spoločnosti SK International (a prípadne žaloby proti ostatným žalovaným so sídlom v Holandsku) na jednej strane a žaloby proti zahraničným žalovaným na druhej strane sú založené na spoločnej a nerozdelnej zodpovednosti za tú istú škodu, pričom všetky tieto subjekty sú žalované ako subjekty, ktoré patrili k podniku, v prípade ktorých sa v rozhodnutí konštatovalo, že jediným a pokračujúcim porušením porušili zákaz kartelov stanovený v práve Únie. Tento názor je založený na ciele náhrady škody, teda na zabezpečení účinného uplatňovania zákazu kartelov stanoveného v práve Únie (pozri rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 67; ďalej len „rozsudok Sumal“).
- 15 Podľa druhého názoru môže byť v takom prípade hlavným žalovaným len adresát rozhodnutia alebo dokonca len subjekt, ktorý sa skutočne sám dopustil porušení hospodárskej súťaže. Zodpovednosť subjektov patriacich k podniku, ktoré sa samy nepodieľali na porušení, vo vzostupnej a/alebo zostupnej línii podľa tohto názoru neodôvodňuje, aby taký subjekt (ktorý nie je uvedený v rozhodnutí) mohol byť hlavným žalovaným. Široký okruh potenciálnych hlavných žalovaných nezodpovedá riadnemu výkonu spravodlivosti. Znamenalo by to narušenie zásady stanovenej v článku 4 ods. 1 nariadenia Brusel Ia a viedlo k nepredvídateľnému uplatňovaniu noriem právomoci, ako aj k nežiaducemu „forum shoppingu“, lebo v takom prípade by mohli mať právomoc súdy v (takmer) všetkých členských štátoch. To je v rozpore s požiadavkou predvídateľnosti, s cieľom, aby normy právomoci boli do veľkej miery predvídateľné, a so zásadou, aby osobitné normy právomoci, ako je článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia, boli obmedzené na

niekoľko presne stanovených prípadov, ktoré sa majú vykladať reštriktívne. Najmä žaloby proti subjektu, ktorý nie je uvedený v rozhodnutí a voči ktorému sa uplatňuje nárok vyplývajúci zo zodpovednosti vo vzostupnej línii, a proti subjektu, v prípade ktorého bola v rozhodnutí tiež konštatovaná len zodpovednosť vo vzostupnej línii z dôvodu, že je súčasťou podniku, sú príliš odlišné na to, aby mohli splniť podmienku týkajúcu sa úzkej súvislosti, a to v každom prípade vtedy, keď ide o žaloby proti subjektom, ktoré nepatrili k tomu istému podniku. Podľa tohto názoru môže článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia založiť právomoc len vtedy, keď žalovaní môžu predvídať, že proti nim možno podať žaloby na súde, ktorý je príslušný podľa sídla hlavného žalovaného. V prípade spoločností rôznych podnikov, ktoré sú od seba veľmi vzdialené, to nie je tak.

- 16 Podľa názoru Gerechtshof (odvolací súd) je s cieľom účinného presadzovania zákazu kartelov stanoveného v práve Únie nezlučiteľné, ak sa *a priori* vylúčia subjekty, s ktorými môže existovať úzka súvislosť a/alebo ktoré môžu byť hlavnými žalovanými. Možno konštatovať, že žaloby, ktoré boli podané v dôsledku jediného a pokračujúceho porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie proti žalovaným, ktorí sa priamo podľa práva Únie považujú za zodpovedné subjekty, sa týkajú toho istého skutkového a právneho stavu, ak títo žalovaní mohli predvídať, že budú žalovaní na súde, v obvode ktorého má sídlo hlavný žalovaný. Pokiaľ ide o túto predvídateľnosť, môže byť dôležité, že porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie môže viesť k žalobám o náhradu škody mnohých žalobcov proti mnohým subjektom, ktoré sú zodpovedné priamo podľa práva Únie. Konkrétny skutkový stav a konkrétne okolnosti určitej veci však môžu mať za následok, že súvislosť medzi žalobou proti hlavnému žalovanému a žalobou proti určitému inému žalovanému je taká vzdialená, že neexistuje požadovaná úzka súvislosť v zmysle článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia. V týchto prípadoch nemožno konštatovať, že existuje nebezpečenstvo vzájomne nezlučiteľných rozsudkov, ak žaloby proti rôznym žalovaným neprejedná ten istý súd. Predvídateľnosť teda slúži ako nápravný mechanizmus pri určovaní, či ide o rovnaký skutkový a právny stav. Tento výklad je v súlade s rozsudkom z 21. mája 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), zodpovedá cieľu článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia (riadny výkon spravodlivosti), prispieva k účinnému a efektívnemu presadzovaniu práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže a zodpovedá neexistencii hierarchie žalôb, ako aj neexistencii bližších požiadaviek, pokiaľ ide o hlavného žalovaného, pri uplatňovaní článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia.

Otázka 2

- 17 Gerechtshof (odvolací súd) je konfrontovaný s dvoma odlišnými názormi na význam prípadnej úspešnosti žalôb proti hlavnému žalovanému pri uplatňovaní článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia, pričom oba tieto názory sa objavujú v holandskej právnej praxi.
- 18 Podľa jedného názoru sa musí úspešnosť žalôb posudzovať až v konaní vo veci samej. Podľa tohto názoru však môže ísť o zneužitie práva, ak sa proti hlavnému

žalovanému svojvoľne podá žaloba, ktorej úspešnosť je od začiatku nepravdepodobná.

- 19 Podľa druhého názoru sa už pri posudzovaní medzinárodnej právomoci musí skúmať, či sú podané žaloby zo skutkového a právneho hľadiska dostatočne podložené, a to tým skôr, ak ide o žalobu proti hlavnému žalovanému, a článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia nemožno uplatniť, ak žaloba nie je dostatočne podložená. Na podporu tohto názoru sa citujú rozsudky z 28. januára 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 61, a zo 16. júna 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, bod 44. Súdny dvor v nich uviedol, že skúmanie právomoci sa nemusí obmedziť na tvrdenia žalobcu. Musia sa posúdiť aj dostupné informácie o právnom vzťahu, ktorý skutočne existuje medzi účastníkmi konania, a tvrdenia žalovaného. Podľa tohto názoru možno článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia uplatniť až vtedy, keď je už od začiatku – teda bez prejednávania veci za účasti účastníkov konania, bližšieho skúmania skutkového stavu alebo dokazovania – dostatočne pravdepodobné, že žaloba proti hlavnému žalovanému bude úspešná.
- 20 Existujú dôvodné pochybnosti, pokiaľ ide o otázku, ktorý názor je správny. Generálny advokát Mengozzi v návrhoch, ktoré predniesol 24. mája 2007 vo veci Freeport (C-98/06, EU:C:2007:302, bod 70), zaujal stanovisko, že preskúmanie rizika nezlučiteľných rozsudkov obsahuje aj posúdenie pravdepodobnosti úspechu žaloby podanej proti žalovanému s bydliskom v obvode súdu, ktorému bola vec predložená. Generálny advokát Mengozzi sa domnieva, že takéto posúdenie má konkrétny praktický význam na účely vylúčenia rizika nezlučiteľných rozsudkov iba vtedy, ak sa uvedená žaloba javí ako zjavne neprípustná či neodôvodnená. Súdny dvor však v bode 31 svojho rozsudku z 13. júla 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, rozhodol, že na článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa možno odvolať v žalobe podanej v členskom štáte proti žalovanému s bydliskom v tomto štáte a ďalšiemu žalovanému s bydliskom v inom členskom štáte, aj keď je táto žaloba už v čase jej podania považovaná podľa vnútroštátnej právnej úpravy vo vzťahu k prvému žalovanému za neprípustnú. Tým nie je dotknutá možnosť, že pôjde o zneužitie práva, ak sa proti hlavnému žalovanému svojvoľne podá žaloba, ktorej úspešnosť je od začiatku nepravdepodobná.

Otázka 3

- 21 Táto otázka je dôležitá len v prípade, ak je v rámci skúmania právomoci relevantná prípadná úspešnosť žaloby proti hlavnému žalovanému. Ak pri skúmaní právomoci možno konštatovať zneužitie práva, a teda nedostatok právomoci len v prípade, ak bola proti hlavnému žalovanému svojvoľne podaná žaloba, ktorej úspešnosť je od začiatku nepravdepodobná, na tieto otázky treba – pokiaľ nejde o zneužitie práva – odpovedať v konaní vo veci samej.
- 22 Otázka 3 sa týka takzvanej „domnienky Akzo“, teda vyvrátiteľnej domnienky, že materská spoločnosť, ktorá vlastní (takmer) 100 % základného imania svojej dcérskej spoločnosti, ktorá sa dopustila porušenia pravidiel Únie v oblasti

hospodárskej súťaže, uplatňuje rozhodujúci vplyv na správanie tejto dcérskej spoločnosti (pozri rozsudok z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 60 a tam citovanú judikatúru). Táto domnienka platí aj vtedy, keď materská spoločnosť môže vykonávať všetky hlasovacie práva spojené s akciami svojej dcérskej spoločnosti (pozri rozsudok z 27. januára 2021, The Goldman Sachs Group/Komisia, C-595/18 P, EU:C:2021:73, bod 35), a bola uplatnená aj v prípade materskej spoločnosti, ktorá vykonávala nepriamu kontrolu prostredníctvom sprostredkujúcej holdingovej spoločnosti (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 27. septembra 2012, Shell Petroleum a i./Komisia, T-343/06, EU:T:2012:478, bod 52), ako aj v prípade materskej spoločnosti, ktorá je neaktívnou holdingovou spoločnosťou, ktorá nevykonáva hospodársku činnosť (pozri rozsudky z 20. januára 2011, General Química a i./Komisia, C-90/09 P, EU:C:2011:21, body 86 až 88, a z 11. júla 2013, Komisia/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, body 42 až 44). „Domnienka Akzo“ bola sformulovaná v rámci presadzovania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže verejnoprávnymi prostriedkami. Existujú dôvodné pochybnosti, pokiaľ ide o uplatnenie „domnienky Akzo“ v občianskoprávných veciach týkajúcich sa škody spôsobenej kartelom.

- 23 Jeden prístup zdôrazňuje, že pojem podnik podľa práva hospodárskej súťaže sa má pri presadzovaní práva verejnoprávnymi a súkromnoprávnymi prostriedkami vykladať v tom istom zmysle a že úvahy, na ktorých bolo založené uplatnenie „domnienky Akzo“ v rámci presadzovania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže verejnoprávnymi prostriedkami, platia aj pre jeho presadzovanie súkromnoprávnymi prostriedkami.
- 24 Podľa iného názoru je „domnienka Akzo“ len procesnou dôkaznou domnienkou v prospech Komisie a národných orgánov pre hospodársku súťaž v správnych konaniach. Rozsudok Sumal a rozsudok zo 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions a i. (C-724/17, EU:C:2019:204), sa neuplatnia namiesto vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa dokazovania a procesnoprávných predpisov a z týchto rozsudkov tiež nemožno vyvodiť, že toto procesné pravidlo týkajúce sa správneho práva sa môže automaticky uplatniť v občianskoprávných konaniach týkajúcich sa zodpovednosti. Pritom je dôležité, že z bodu 43 rozsudku Sumal vyplýva, že „domnienka Akzo“ sa nepovažuje za aspekt (občianskoprávneho) pripísania protiprávneho konania.

Otázky 4a až 4c

Otázka 4a

- 25 Unilever a i. zastávajú názor, že na to, aby sa uplatnil článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia, postačuje, aby medzi žalobami proti zahraničným žalovaným a jednou zo žalôb proti holandským žalovaným existovala úzka súvislosť v zmysle tohto ustanovenia, aj keď jedna alebo viaceré z týchto žalovaných majú sídlo v inom súdnom obvode, než je obvod súdu, na ktorom bola podaná žaloba. Podľa iného

názoru môže byť hlavným žalovaným len jediný žalovaný, ktorý má sídlo v obvode konajúceho súdu. V holandskej právnej praxi sa objavujú oba názory.

- 26 Gerechtshof (odvolací súd) konštatuje, že znenie článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia podľa všetkého nasvedčuje tomu, že hlavným žalovaným môže byť len jeden žalovaný. Ak by bolo potrebné, aby medzi žalobami proti všetkým vedľajším žalovaným a žalobou proti spoločnosti SK International existovala sporná úzka súvislosť, išlo by o oveľa prísnejšie kritérium než v prípade, ak by postačovala súvislosť so žalobou, ktorá bola podaná proti jednej z ďalších žalovaných so sídlom v Holandsku [ale nie v súdnom obvode Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam)]. Ako sa uvádza v bode 10, Gerechtshof (odvolací súd) musí v tejto veci vychádzať z toho, že je príslušný pre všetky žalované so sídlom v Holandsku.

Otázka 4b

- 27 Keďže je možné, že SK International nemôže byť hlavnou žalovanou, ale jedna z ostatných holandských žalovaných môže byť hlavnou žalovanou, je dôležité, či článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia priamo a prípadne dokonca výlučne – s vylúčením vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa miestnej príslušnosti – zakladá nielen medzinárodnú právomoc, ale aj miestnu príslušnosť. Tomu nasvedčuje znenie článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia. Táto dvojaká funkcia už bola potvrdená v prípade článku 7 bodov 1 a 2, ako aj článku 11 ods. 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia, ktoré majú porovnateľné znenie ako článok 8 bod 1 tohto nariadenia (pozri rozsudky z 15. júla 2012, Volvo a i., C-30/20, bod 33; z 3. mája 2007, Color Drack, C-386/05, EU:C:2007:262, bod 30, a z 30. júna 2022, Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514). Otázkou 4b sa to má jednoznačne objasniť, lebo v otázke 4c sa vychádza z tejto dvojakej funkcie.

Otázka 4c

- 28 Otázka 4c sa kladie pre prípad, že síce nie SK International, ale jedna z ostatných holandských žalovaných môže byť hlavnou žalovanou. V prípade zápornej odpovede na otázku 4a – takže hlavným žalovaným môže byť len jeden žalovaný – a kladnej odpovede na otázku 4b – takže článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia priamo určuje miestne príslušný súd – totiž vzniká otázka, či článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia necháva priestor na postúpenie veci súdu v tom istom členskom štáte, v obvode ktorého má sídlo iný žalovaný. V tomto prípade (keď neexistuje úzka súvislosť so žalobou proti hlavnému žalovanému, ale existuje úzka súvislosť so žalobou proti inému žalovanému, ktorý má sídlo v tom istom členskom štáte) treba žalobu opäť podať, pokiaľ neexistuje možnosť postúpenia veci v rámci členského štátu, na súde v tom istom členskom štáte, v obvode ktorého má sídlo tento druhý žalovaný. To vedie k novému konaniu, v ktorom sa opäť musí *ex officio* skúmať medzinárodná právomoc. Možnosť postúpenia veci v rámci členského štátu (pričom jeden holandský súd postúpi vec druhému holandskému súdu a konanie pokračuje v štádiu, v ktorom sa nachádza)

zodpovedá požiadavkám hospodárnosti konania a účelnosti. Gerechtshof (odvolací súd) sa preto domnieva, že musí byť možný výklad článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia, ktorý necháva priestor na také postúpenie veci v rámci členského štátu.

PRACOVNÝ DOKUMENT